

Jukka-Pekka Levy

Kettukin vuoden taiteilija 2011

AURINKOPOIKA

Galleria ARX, Hämeenlinna

22.3.–21.4.2011

Puupiiroskollaasi

Jukka-Pekka Levy - Aurinkopoika
Kehitysvammaisten taiteilijoiden tuki ry
Taitto: Esa Vienamo
ISBN 978-952-99719-7-8
ISBN 978-952-99719-8-5 (pdf)
Hämeenlinna 2011

Jukka-Pekka Levy, Jukkis, on tähän mennessä osallistunut noin 50 ryhmänäyttelyyn ja hänen taidettaan on esitelty yli kymmenessä taidekirjassa. Hänen teoksiaan on monissa julkisissa kokoelmissa, hän on saanut useita apurahoja ja hän on ollut jo kolme kertaa pitkällä työskentelyjaksolla Italiassa. Tässä ei ole vielä mitään erikoista, Suomessa on paljon taiteilijoita, joilla on yhtä pitkä ja pidempikin ansiolista. Mutta Jukkiksen kohdalla on kaksi seikkaa, jotka ovat erikoisia ja jotka erottavat hänet useimmista muista.

Ensiksi: hän on vasta 23-vuotias. Ensimmäisiin näyttelyihin hän osallistui 14-vuotiaana. Näyttelypaikkoina oli mm. Galleria BE'19 Helsingissä, Hyvinkäällä, Varkauden ja Kouvolan taidemuseot ja huipentumana Nykyaikaisen taiteen museo Kiasma vuonna 2002. En tunne ketään toista, jolle olisi tuohon ikään mennessä kertynyt vastaava ansioluettelo. Tunnetteko te?

Toiseksi: hän on kehitysvammainen ja asuu ja työskentelee Kirsikoti -nimisessä kehitysvammaisten taideyhteisössä. Kysymys: vaikuttaako tämä tieto ansioluettelon arvoon? Ja jos, niin kohottavasti vai heikentävästi?

Naamio

Härkä

Kiasman näyttelyluettelossa nimeltään *Ateljee Hännätön Kissa* taidehistorioitsija, FT *Harri Kalha* pohtii ansiokkaasti vammaisuuden ja taiteen suhdetta ja väittää mm. että Kirsikodin taiteilijat "asettavat modernin taiteen sankarillisen historian uuteen valoon. Kirsikodin taiteilijat käyvät modernismin edellä, sillä heidän töissään on aidosti sitä, mitä modernistit aikoinaan niin kiihkeästi tavoittelivat".

Toisessa paikassa Kalha kirjoittaa: "Kehitysvammaisuus on haitta, handicap, mutta kehitysvammaisessa (taiteilijan prefixinä) on samalla jotain sankarillista - ylevää tai mieltä ylentävää - koska se kertoo vammasta ja vaikeuksista huolimatta saavutetusta tuloksesta, heikkouden tai puutteen kääntämisestä voimaksi ja rikkaudeksi. Kehitysvammaisuuden ja taiteen yhtälö herättää kunnioitusta, se on eräänlainen ihme.

Ja myöhemmin: "Niille, joiden mielestä nykytaidetta vaivaa aneemisuus tai ateismi, Kirsikoti ei ole pelkkä taidemaailman rakenteita ja rajoja problematisoiva ajatusleikki, vaan piristysruiske suoraan visuaalisen taiteen suoneen."

Jukkiksen osuudesta Kiasman näyttelyssä Kalha toteaa: "Jukka-Pekka Levyn *Omakuva* (2000) lyö irvaillevassa sattuvuudessaan laudalta Jean Dubuffet'n rajuimmatkin portretit."

Siteeraan tässä näin paljon Kiasman näyttelyluetteloa, koska se on loppuunmyyty. Kaikkia muita kirjoja on saatavilla ja ne ovat esillä näyttelyssä.

Autiotalo Italiassa

Tunnen Jukkiksen 9-vuotiaasta eli siitä alkaen kun hän muutti Kirsikotiin. Merkittävää on että hänen taiteellisista lahjoistaan ei ollut vielä silloin mitään tietoa. Jukkiksen piilevä lahjakkuus sai kehittyä mahdollisimman ihanteellisissa olosuhteissa ja alkoi tulla esiin 12-vuoden iässä. Alusta alkaen oli Jukkiksen taiteessa mielenkiintoista tietty alkukantaisuuden piirre, joka tuo mieleen ns. primitiivisen taiteen. Tämä piirre on aika yleinen kehitysvammaisten kohdalla, mutta Jukka-Pekka Levyn kohdalla se on erityisen voimakas.

Työskentelyjaksot Italiassa kirkastivat Jukkiksen paletin hehkumaan pidäkkeettömän kuumana keltaisen, oranssin ja punaisen loisteena.

Kettukin vuoden taiteilijan näyttelyn ripustaminen on minulle aina vuoden kohokohta. Kaikki taiteilijat ovat olleet erilaisia. Pidän jokaisesta enkä voi laittaa heitä paremmuusjärjestykseen. Vastaavanlaisen

värikylvyn keskellä olin edellisen kerran syksyllä 2006, jolloin Vuoden taiteilijana oli *Kirsi Mikkonen*. Sekä Jukki että Kirsi ovat Kirsikodin kasvatteja ja maalauksista huomaa, että sama aurinko lämmittää molempien värejä.

Tämän näyttelyn nimi on Aurinkopoika. Lainasin nimen viime joulukuussa (2010) ilmestyneestä kirjasta, jonka tekemiseen Jukki on osallistunut yhdessä ohjaajansa *Virpi Turusen* kanssa. Suosittelen kirjaa jokaiselle, jota tämä näyttely koskettaa. Kirjan lopussa on hieno artikkeli Jukkiksen ja Kirsikodin taiteesta, kirjoittajana tunnettu kriitikko ja "ITE-kuraattori" *Erkki Pirtola*.

Pirtola on sikäli harvinainen kriitikko, että hän kykenee hurmioitumaan taiteesta ja uskaltaa sen myös tuoda esiin kirjoituksissaan. Hän osaa myös unelmoida ja uskaltaa julkistaa unelmansa. Esimerkiksi unelman maailmasta, jossa vallitsee

rauha, rakkaus ja järjestys ja jossa taide läpäisee kaikki arjen toiminnot, ja jossa ei ole erikseen taidetta ja outsider- taidetta. Pirtolan mielestä Kirsikoti on tällainen maailma pienoiskoossa – ja minä olen siinä asiassa samaa mieltä hänen kanssaan.

Lopetan tämän esittelyn siteeraamalla Erkki Pirtolaa kirjassa Aurinkopoika: "Tulevaisuudessa, kun tämä kova talusjohteinen maailma murtuu ja palataan ihmiskeskiseen yhteisöllisyyteen, on Kirsikoti muillekin elämäalueille valmis malli: mitä ihmisestä voi saada esiin suotuisissa olosuhteissa ja mitä ihmiset saavatkaan aikaan yhdessä."

Ahti Isomäki

Taidekeskus Kettukin taiteellinen johtaja

Sirkusväki

Teho-osasto

Omakeuva

Galleria Arx

Keinusaarentie 1, Hämeenlinna. Avoinna ti-la klo 12–17.

Taidekeskus Kettuki

Keinusaarentie 1, 13200 Hämeenlinna
taidekeskus@kettuki.fi, www.kettuki.fi

Kettuki
Taidekeskus

